

Länsstyrelsen
Västerbotten

Beslut

Datum
2024-09-04

Diarienummer
9414-2023

Dossiernummer
2402445

Enligt sändlista

Beslut om bildande av Ekorrhimmels naturreservat i Storumans kommun

(4 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen i Västerbotten beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att det område som redovisas på bifogad karta, bilaga 1, ska vara naturreservat.

För att uppnå och tillgodose syftet med Ekorrhimmels naturreservat beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

Enligt 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård, bilaga 3.

Föreskrifterna enligt 7 kap. 5 och 6 §§ miljöbalken gäller från den dag de vinner laga kraft. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller från kungörelsedatum även om beslutet överklagas.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Beslutet riktar sig även till allmänheten.

Datum
2024-09-04Diarienummer
9414-2023

Fakta om naturreservatet

Namn	Ekorrhimmeln
Dossiernummer	2402445
NVR-id	2061623
Kommun	Storuman
Län	Västerbotten
Lägesbeskrivning	35 km NV om Storuman
Mittkoordinat	7250387, 577738 (SWEREF 99 TM)
Naturgeografisk region	33h, förfjällsregion med huvudsakligen nordligt boreal vegetation
Gräns	Se bifogad beslutskarta, bilaga 1
Markägare	Sveaskog AB
Fastigheter	Storumanskogen 1:1
Förvaltare	Länsstyrelsen Västerbotten
Totalareal	198,9 hektar
Areal skogsmark	186,4 hektar
- varav nedan fjällnära gränsen	186,4 hektar
Areal produktiv skog	158,8 hektar
Areal öppen våtmark	4,7 hektar
Areal övrig öppen mark	7,8 hektar
Areal vatten	0 hektar

Arealer och definitioner av marktäckeskategorier enligt Nationella Marktäckedata (NMD).

Syftet med naturreservatet

Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara och vårda värdefulla naturmiljöer i form av områdets till stora delar naturskogsartade höglägesgranskogar samt dess våtmarker och andra öppna marker. Områdets helhetsvärden med dess förhållandevis opåverkade karaktär, ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras.

Ett syfte är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Hur syftet ska uppnås

Syftet ska uppnås genom att området i huvudsak utvecklas fritt genom naturliga processer och intern dynamik. För de delar av reservatet som är präglad av naturliga störningar som brand eller är påverkat av skogsbruk eller främjade arter så ska syftet även kunna nås genom att:

- naturvårdsbränna de delar av skogsmarken som är präglade av brand
- utöka livsmiljöer och öka mängden lämpligt substrat för skyddsvärda arter i skog
- återställa struktur och hydrologi i våtmarker och skog
- bibehålla öppna miljöer och öka mängden lämpligt substrat i vägkanter och annan öppen mark
- ta bort för området främmande arter

Åtgärder ska också kunna genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv och förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv.

Skälen för beslutet

Ekorrhimmelns naturreservat är ett område med höga bevarandevärden kopplat till dess naturvärden och även dess värden för friluftslivet.

Datum
2024-09-04

Diarienummer
9414-2023

De höga naturvärdena är främst knutna till områdets naturskogsartade höglägesgranskogar som innehåller rikligt med naturskogsstrukturer som gamla, grova träd och död ved i olika nedbrytningsstadier. Trädsiktet är flerskiktat, luckigt och har lång kontinuitet. I området förekommer ett stort antal naturskogslevande indikatorarter och rödlistade arter som till exempel doftskinn och grantickeporing. Skogarna i reservatet har generellt en låg påverkansgrad men spritt i området finns spår av plockhuggning.

I området finns också områden med öppen mark i vägkanter som har potentiell betydelse för pollinerande insekter och andra skyddsvärda arter.

Reservatet erbjuder höga upplevelsevärden och möjlighet att uppleva och nyttja orörd natur genom bärplockning, svampplockning, fågelskådning och annat.

I området finns viktiga livsmiljöer för många skyddsvärda arter som är beroende av naturskogar och andra värdefulla naturmiljöer. Såna områden blir allt mer sällsynta i länet och att skydda dessa kvarvarande fragment av det ursprungliga naturlandskapet är avgörande för att bevara den biologiska mångfalden.

Området är i huvudsak präglad lång kontinuitet med naturliga processer och intern dynamik. Det finns även viss påverkan av skogsbruk och våtmarker kan vara hydrologisk och fysisk påverkade. I området finns också exploaterade miljöer som kan vara lämpliga för arter med krav på tidvis ohävdade ytor. Därför kan ett bevarande och en utveckling av områdets naturvärden gynnas av naturvårdande skötsel. Att området ska kunna vara en tillgång för friluftslivet främjas av att skötselåtgärder också kan genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv.

De höga naturvärden som dokumenterats i området kräver ett omfattande och långsiktigt skydd. Genom reservatsbeslutet undanröjs hot från exploatering och andra åtgärder och förutsättningarna för att bevara och, genom skötselåtgärder, utveckla naturreservatets naturmiljöer, med därtill hörande strukturer, processer och arter, förbättras. Genom beslutet bevaras också möjligheten att uppleva ett förhållandevis opåverkat naturlandskap.

Datum
2024-09-04

Diarienummer
9414-2023

Reservatsföreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet gäller följande föreskrifter.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Det är förbjudet att:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk,
2. bygga om eller ändra befintlig byggnads eller anläggnings konstruktion, funktion eller användningssätt,
3. uppföra stängsel, staket eller hägnad,
4. anlägga väg, parkeringsplats, led, spång eller bro,
5. anlägga ledning eller rör,
6. bedriva täkt, gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dika, dämna, rensa, utfylla, muddra, reglera eller bedriva annan verksamhet som skadar eller förändrar mark och block eller förändrar bottentopografi, vattenflöden eller dräneringsförhållanden,
7. tippa, dumpa eller anordna upplag,
8. framföra motordrivet fordon i terräng, med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is,
9. avverka, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, såväl stående som liggande,
10. inplantera för området främmande arter,
11. anlägga eller bedriva akvakultur av djur, växter eller andra organismer,
12. släppa ut eller sprida gifter, vådliga ämnen, kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, växtnäringsämnen, jordförbättringsmedel eller kalk.

Det är utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

13. sätta upp skylt, plakat, affisch, inskrift eller därmed jämförbar anordning för reklam, information eller liknande ändamål, annat

Datum
2024-09-04

Diarienummer
9414-2023

än tillfälligt (högst en vecka) i samband med jakt eller i samband med organiserad friluftslivsverksamhet,

14. utföra restaureringsåtgärder i vattenmiljön, såsom iläggning av sten och borttagande av vandringshinder.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktigas att tåla

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar uppförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet, där inget annat anges avses hela naturreservatet:

1. utmärkning av reservatets gränser enligt Naturvårdsverkets riktlinjer,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor,
3. anläggande och underhåll av parkeringsplats, stuga, koja, vindskydd, eldstad, led, spång eller bro.
4. skötselåtgärder för bevarande och synliggörande av för friluftslivet intressanta besöksmål, inklusive forn- och kulturlämningar, genom plantryckning samt röjning och fällning av buskar och träd,
5. naturvårdsbränning och därtill hörande selektiva huggningar och anläggande av brandgator,
6. skötselåtgärder för att gynna skyddsvärda arter och naturmiljöer i skog genom att röja eller fälla buskar och träd; ringbarka eller på annat sätt skada träd; tillföra död ved eller andra växtdelar; dämna och lägga igen diken; stängsla samt genomföra markstörning,
7. skötselåtgärder för att bibehålla eller skapa öppna miljöer och för att gynna skyddsvärda arter på i vägkanter och annan öppen mark genom stängsling, sådd, plantryckning; genom klippning eller röjning av buskar, träd och annan vegetation; genom att skada träd eller tillföra av död ved; genom dämning och igenläggning av diken samt genom slåtter, bete eller annan markstörning,

Datum
2024-09-04

Diarienummer
9414-2023

8. skötselåtgärder i våtmarker genom röjning av buskar och träd; dämning och igenläggning av diken; slåtter, bete eller annan markstörning,
9. borttagande av för området främmande arter, exempelvis contortatall,
10. skötselåtgärder för att begränsa och/eller förhindra storskaliga angrepp av åttatandad granbarkborre genom fällning och barkning av färskt angripna granar samt rotkapning och barkning av vindfällda granar. Fällda träd ska i första hand lämnas i naturreservatet, men fällda färskt angripna träd kan i undantagsfall transporteras ut om områdets prioriterade bevarandevärden påtagligt hotas,
11. undersökning och dokumentation av djur, växter och andra organismer samt mark- och vattenförhållanden.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas, samt om ordningen i övrigt, inom naturreservatet

Det är förbjudet att:

1. göra åverkan på berg eller mark, till exempel genom att måla, borra, rista, hacka, gräva eller omlagra,
2. fälla, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, såväl stående som liggande. Undantag gäller för att ta torra, döda kvistar för att använda till lägereld,
3. störa djurlivet, till exempel genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt,
4. framföra motordrivet fordon i terräng med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is,
5. insamla eller gräva upp växter, inklusive mossor och alger, samt lavar och svampar. Undantag gäller för att plocka bär, matsvamp och icke fridlysta blommor,
6. insamla ryggradslösa djur,

Det är utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

Datum
2024-09-04

Diarienummer
9414-2023

7. sätta upp skylt, plakat, affisch, inskrift eller därmed jämförbar anordning för reklam, information eller liknande ändamål, annat än tillfälligt (högst en vecka).

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för:

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som anges i B-föreskrifterna med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken i detta beslut, samt de nödvändiga transporter som krävs för åtgärderna,
- b) renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller framföra motordrivet fordon vid renskötsel i enlighet med gällande terrängkörningslagstiftning,
- c) normalt underhåll av väg och vägområde. Träd som fallit eller hotar att falla över väg eller vägområde får fällas men ska lämnas i naturreservatet,
- d) framförande av motordrivet fordon för transport till mast längs med sträcka markerad i bilaga 2,
- e) uppförande av sittplats och bänk, grillplats, vindskydd, skoterbro eller liknande anläggning som ersättning för befintlig anläggning. Den nya anläggningen ska ha motsvarande funktion, användningssätt, storlek och läge som den borttagna anläggningen. Åtgärden ska ske i samråd med Länsstyrelsen,
- f) fällning av enstaka träd som riskerar att orsaka skada i anslutning till byggnader och andra anläggningar,
- g) slyröjning, kvistning och kapning av liggande träd för underhåll av befintliga stigar, motionsspår och skoterleder,
- h) uppförande av jakttorn,
- i) kvistning eller röjning av sly för upprätthållande av sikt- eller skjutgator vid jaktpass,
- j) uttransport av fälld älg, björn, hjort eller vildsvin med stöd av 1 § terrängkörningsförordningen. Fordon och färdväg ska väljas med omsorg för att minimera mark- och vegetationsskador,
- k) insamling av enstaka exemplar av arter för exempelvis artbestämning och dokumentation. För att genomföra vetenskapliga undersökningar eller bedriva miljöövervakning

Datum
2024-09-04

Diarienummer
9414-2023

som innebär någon form av markering, fällfångst eller andra åtgärder som kan innebära påverkan på naturmiljön krävs Länsstyrelsens tillstånd från föreskrifterna.

Ärendets beredning

Norra delen av Ekorrhimmeln naturvärdesinventerades av Länsstyrelsen i inventeringen av Skyddsvärda statliga skogar och urskogsartade skogar (SNUS) 2003-2004. Södra delen av Ekorrhimmeln naturvärdesinventerades av Länsstyrelsen 2020 i den omfattande fjällskogsinventeringen och konstaterades då hysa höga naturvärden.

2023 tecknades en överenskommelse mellan Naturvårdsverket och Sveaskog om långsiktigt skydd av skogar ovan och i nära anslutning till gränsen för fjällnära skog. Överenskommelsen omfattade i Västerbottens län 39 områden omfattande ca 12 400 hektar produktiv skogsmark, däribland Ekorrhimmeln.

Denna överenskommelse var ett led i genomförandet av ett regeringsuppdrag till Naturvårdsverket om att skydda värdefulla statliga skogar ovan och i nära anslutning till gränsen för fjällnära skog. Uppdraget hade sin grund i proposition 2021/22:58, Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och ökade incitament för naturvärden i skogen med frivillighet som grund vilken baseras på Skogsutredningen 2020. Skogsutredningen sammanställde bland annat den inventering av värdefulla fjällnurskogar på statens innehav som genomfördes av länsstyrelserna fram till 2020. Efter inventeringen redovisades de värdefulla fjällnurskogarna till Skogsutredningen som föreslog att staten bör vara en föregångare och att de statliga skogarna därmed skulle få ett formellt skydd.

Överenskommelsen avsåg huvudsakligen natskogarna enligt Skogsutredningens betänkande. I samråd mellan Naturvårdsverket, Sveaskog och berörda länsstyrelser har områdena setts över, detaljavgrensats och i vissa fall fått justerade och mer ändamålsenliga gränser i förhållande till befintligt skydd och angränsande skyddsvärda skogar.

Naturresevatet ligger inom Ubmeje tjeälddie samebys renbetesmarker¹. Inför remiss har Vapstens-, Grans-, Ubmeje tjeälddie- och Rans sameby samt Sametinget, Svenska Samernas Riksförbund och

¹ Sametinget. IRENMARK. Rennäringens markanvändningsdata. www.sametinget.se.

Datum
2024-09-04

Diarienummer
9414-2023

Landsförbundet Svenska Samer beretts möjlighet till konsultation i enlighet med 2 § lag (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket. Länsstyrelsen har därefter i september 2023 genomfört konsultation med Vapstens sameby, Grans sameby, Sametinget och Landsförbundet Svenska Samer.

Länsstyrelsen har också under hösten 2023 fört dialog med Storumans och Sorsele kommun. Sorsele kommun (Suorsán tjeälddie) och Storumans kommun (Luspie) är sedan 2010 förvaltningsområde för det samiska språket^{2,3}.

Yttranden från remissinstanser och länsstyrelsens beaktande av inkomna synpunkter

Reservatsförslaget har sänts på remiss till berörda sakägare och myndigheter för yttrande och samråd. Följande remissinstanser har yttrat sig:

Skogsstyrelsen är positiva till att naturreservatet bildas och har inga övriga synpunkter.

SveMin avstyrker reservatsförslaget. De bedömer att bildandet av naturreservatet Ekorrhimmeln bidrar till fragmentering av det mineralintressanta området Guldlinjen och att naturreservat inte bör bildas i området då det försvårar utvinning av värdefulla ämnen eller mineral.

Länsstyrelsens kommentar: Naturreservatet ligger inte inom ett område av riksintresse för värdefulla ämnen och mineraler (3 kap. 7 § miljöbalken). Naturreservatet berör inga gällande eller förfallna undersökningstillstånd eller bearbetningskoncessioner enligt minerallagen. Därmed finns inga formella anspråk på området för mineralutvinning. Länsstyrelsen arbetar strategiskt för att naturreservat ska bildas på de platser där de gör som allra störst nytta. Staten har i proposition 2021/22:58 och senare regeringsuppdrag till Naturvårdsverket beslutat att området ska skyddas som naturreservat, se vidare under rubriken Ärendets beredning.

² 6 § Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

³ Sorsele kommun 2001. Mål och riktlinjer i arbetet som samisk förvaltningskommun. Fastställd av kommunfullmäktige 2021-02-22.

Datum
2024-09-04

Diarienummer
9414-2023

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har lämnat ett generellt yttrande på ett flertal reservatsremisser. SGU anser att undersökning och kartläggning av malmpotentiella områden samt inventering av mineralfyndigheter ska undantas från föreskrifterna då sådan verksamhet utförs av en statlig myndighet. SGU framför att vissa typer av undersökningsarbeten ger obefintliga eller försumbar skada på mark och omgivning. SGU avstyrker reservatsbildningar i områden där det finns utpekade riksintressen enligt 3 kap. 7 § Miljöbalken. Vidare avråder SGU starkt från reservatsbildningar när de ligger i väl undersökta områden med tidigare känd malmpotential såsom Guldlinjen. SGU anser att införande av sådana naturreservat kommer att försvåra framtida eventuell utvinning i berörda områden. SGU avråder även från reservatsbildningar i områden där det finns gällande undersökningstillstånd eller bearbetningskoncessioner enligt minerallagen.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen har efter remisstiden varit i kontakt med SGU. Länsstyrelsen och SGU delar uppfattningen att det finns undersökningar som kan genomföras utan att bryta mot naturreservatsföreskrifterna eller påverka syftet med naturreservatet och kan därigenom genomföras utan dispensförfarande, medan mer fördjupade undersökningar kan innebära en påverkan på mark, vegetation och arter. Länsstyrelsen anser att det inte är lämpligt med generella undantag från föreskrifterna när vilka åtgärder samt omfattningen av eventuella åtgärder inte är kända i förväg men kan, med stöd av 7 kap. 7 och 26 §§ miljöbalken, medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och är förenligt med föreskriftens syfte. I enlighet med 3 kap. 2 och 3 §§ miljöbalken ska mark- och vattenområden som är särskilt känsliga från ekologisk synpunkt så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan skada naturmiljön.

Naturreservatet ligger inte inom ett område av riksintresse för värdefulla ämnen och mineraler (3 kap. 7 § miljöbalken).

Naturreservatet berör inga gällande eller förfallna undersökningstillstånd eller bearbetningskoncessioner enligt minerallagen. Därmed finns inga formella anspråk på området för mineralutvinning. Länsstyrelsen arbetar strategiskt för att naturreservat ska bildas på de platser där de gör som allra störst nytta. Staten har i proposition 2021/22:58 och senare regeringsuppdrag till

Datum
2024-09-04

Diarienummer
9414-2023

Naturvårdsverket beslutat att området ska skyddas som naturreservat, se vidare under rubriken Ärendets beredning.

Storumans kommun avstyrker reservatsförslaget. De ser inga motstridiga intressen i översiktsplanen men är kritiska till den höga andelen naturreservat i kommunen.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen arbetar utifrån de nationella miljömålen samt de åtaganden som Sverige skrivit under på EU-nivå (EU:s biodiversitetsstrategi) och FN-nivå (Konventionen om biologisk mångfald) som rör biologisk mångfald och långsiktigt fungerande ekosystem. Formellt skydd är ett av flera viktiga instrument för att nå målen. Sverige är fortfarande långt ifrån de bevarandenivåer som krävs för att uppnå nationellt och internationellt uppsatta mål, även i Storumans kommun. Länsstyrelsen arbetar strategiskt för att naturreservat ska bildas på de platser där de gör som allra störst nytta.

Västerbottens ornitologiska förening (VOF) är positiva till att Ekorrhimmeln skyddas som naturreservat. Särskilda synpunkter har lämnats kopplat till den föreslagna åtgärden naturvårdsbränning. VOF betonar vikten av att Länsstyrelsen har kunskap om områdets fågelliv, att hänsyn tas till fågellivet vid planerade åtgärder samt att naturvårdsbränning inte genomförs under häckningstid.

Länsstyrelsens kommentar: Vid genomförande av olika skötsel- och förvaltningsåtgärder behöver alltid den slutliga avvägningen av eventuell nytta och skada för olika berörda arter och naturtyper göras i varje enskilt fall. Inför en naturvårdsbränning sker därför alltid en mycket noggrann fältplanering med flera detaljerade genomgångar av berörda bestånd, ofta under flera fältsäsonger. Förekomster av olika skyddsvärda arter som kan behöva tas hänsyn till noteras och registreras. För att inhämta ytterligare kunskap sker vid behov även samråd med lokala ornitologer eller annan expertis. Om det påträffas särskilt skyddsvärda arter (fåglar eller andra organismgrupper) där förekomsten kan komma att äventyras av en bränning tas det med i planeringen, exempelvis genom val av tidpunkt eller justering av gränserna för bränningsområdet så att arten/arterna inte påverkas eller påverkansgraden minimeras.

Landsförbundet Svenska Samer anser principiellt att bildande av naturreservat är positivt så länge det inte förhindrar samisk traditionell markanvändning med till exempel jakt, fiske och renskötsel. De anser

Datum
2024-09-04

Diarienummer
9414-2023

också det vara viktigt att inte stimulera turism i områden med etablerad samisk markanvändning.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen bedömer att beslutet om naturreservat inte begränsar samisk traditionell markanvändning. Vidare bedömer Länsstyrelsen att antalet besökare i området kommer att bli förhållandevis låg.

Svenska Samernas Riksförbund (SSR) anser att naturreservat ofta är positiva för renen och renskötseln. De betonar vikten av att beslutet om naturreservat inte ska begränsa renskötselrätten. De betonar också vikten av att åtgärder som kan påverka renskötsel ska samrådask med berörd sameby.

Länsstyrelsens kommentar: Renskötsel i enlighet med rennäringslagen är undantaget från föreskrifterna (undantag b). Länsstyrelsen samråder alltid med berörd sameby inför åtgärder som kan komma att påverka renskötseln.

Sametinget betonar att renskötsel och andra samiska näringar fortsatt ska kunna bedrivas obehindrat och att berörd sameby får ha ett reellt inflytande i planering av åtgärder.

Länsstyrelsens kommentar: Renskötsel i enlighet med rennäringslagen är undantaget från föreskrifterna (undantag b), och Länsstyrelsen bedömer att beslutet om naturreservat inte begränsar övrig samisk traditionell markanvändning. Länsstyrelsen samråder alltid med berörd sameby inför åtgärder som kan komma att påverka renskötseln.

Översiktlig beskrivning av reservatet

Ekorrhimmelns naturreservat ligger ca 4 km norr om Strömsund i Storumans kommun. Naturreservatet utgörs av ett stort sammanhängande naturskogsområde med grandominerade skogar. Reservatet har höga naturvärden knutna till det naturskogsartade skogstillståndet, med god förekomst av gamla träd och fläckvis allmänt med död ved. Det finns inslag av lövträd spritt i området och ställvis är det allmänt med asp och sälg. I delar av området finns allmänt med 150-åriga tallar. Högst uppe på höjderna är björkinslaget bitvis rikligt. Markskiktet domineras av blåbär, men i fuktigare stråk dominerar högorter. Det finns även ett inslag av våtmarker som i huvudsak förefaller vara hydrologiskt opåverkade. Reservatet hyser flera sällsynta

Datum
2024-09-04

Diarienummer
9414-2023

och rödlistade arter som är beroende av gamla naturskogar. Delar av reservatet är påverkat av tidigare dimensionsavverkningar.

Naturreseptatet kan besökas året runt för t.ex. vandring, fågelskådning, svamp- och bärplockning och området är relativt lättillgängligt då en väg följer delar av reservatets västra sida.

Reservatet ligger inom Ubmeje tjeälddie samebys vår- förvinter- och vinterbetesmarker.

Länsstyrelsens motivering och bedömning

Motiv till skyddets utformning

Ekorrhimmeln är en mycket värdefull naturmiljö som hyser en mångfald av arter som är knutna till dessa miljöer. Området har egenskaper och strukturer som utvecklats genom att naturliga processer fått verka relativt ostört under lång tid. För att områdets värden ska bestå behöver området därför långsiktigt skyddas från skogsbruk, dikning och annan exploatering, verksamhet eller påverkan som innebär att områdets naturvärden skulle skadas, som försvårar för allmänhetens tillträde till området eller som kan påverka områdets relativt opåverkade karaktär.

Området är påverkat av naturliga störningar som exempelvis brand. Detta har idag upphört eller är till stora delar satt ur spel. I området finns även påverkan från äldre tiders skogsbruk. På grund av detta så har ekosystemens funktion i delar av området påverkats negativt och kontinuitet av viktiga ekologiska strukturer, som exempelvis död ved i olika nedbrytningsstadier, vidmakthålls eller skapas inte. Våtmarker kan vara fysiskt och hydrologisk påverkade. I områdets vägkanter kan också skötselåtgärder gynna pollinatörer och andra arter med krav på tidvis ohävdade ytor. Ett bevarande och en utveckling av områdets höga naturvärden förutsätter därför att skötselåtgärder kan genomföras för att gynna dessa bevarandevärden på kort och lång sikt. Därför möjliggörs naturvårdande skötsel såsom naturvårdsbränning och hydrologisk återställning. Att området även ska kunna vara en tillgång för friluftslivet förutsätter också att skötselåtgärder kan genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv och för att förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv.

Datum
2024-09-04

Diarienummer
9414-2023

Naturreservatet omfattar Sveaskogs marker och är i första hand avgränsat med utgångspunkt i reservatets huvudsyfte om bevarande av områdets naturskogar, vilket i sin tur utgår ifrån regeringsuppdraget att skydda värdefulla statliga skogar. Även lantmäteri- och skötseltekniska aspekter har beaktats i avgränsningen.

Det krävs ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevara och utveckla naturreservatets värdefulla natur- och friluftsmiljöer. Länsstyrelsen bedömer att naturreservat är den lämpligaste skyddsformen för områden som Ekorrhimmeln med sådant skötselbehov att en skötselplan krävs och där det krävs starka restriktioner under lång tid för att värdena ska bibehållas och utvecklas.

Länsstyrelsen har därför bedömt att området, i enlighet med miljöbalkens mål om skydd av värdefulla natur- och kulturmiljöer och bevarande av biologisk mångfald (1 kap. 1 § miljöbalken) samt områdets värde för friluftslivet, bör förklaras som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken.

Överensstämmelse med planer och strategier för skydd och förvaltning

Skyddet av Ekorrhimmeln har hög prioritet inom Länsstyrelsens uppdrag att skydda värdefull natur och bevarandet av naturreservatet Ekorrhimmeln ligger i linje med nationella och regionala strategier och planer för skydd och skötsel av värdefull natur:

- Området har en stor mängd nyckelelement och naturvårdsarter och förhållandevis liten påverkan av modernt skogsbruk. De höga naturvärdena på beståndsnivå gör området högt prioriterat för skydd⁴.
- Området ligger i ett landskap med hög koncentration av skyddade områden och skogar med dokumenterat höga naturvärden. Därmed blir förutsättningarna bättre för att långsiktigt bevara och utveckla områdets utpekade värden och för att bevara, stärka och utveckla en grön infrastruktur på landskapsnivå⁵. En grön infrastruktur är ett ekologiskt

⁴ Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen. 2018. *Nationell strategi för formellt skydd av skog*. Rapport 6762.

⁵ Länsstyrelsen Västerbotten. 2019. *Handlingsplan för grön infrastruktur i Västerbottens län*.

Datum
2024-09-04

Diarienummer
9414-2023

funktionellt nätverk av livsmiljöer, strukturer och naturområden för bevarande av biologisk mångfald i hela landskapet.

Förenlighet med miljömål, friluftsmål och EU-direktiv

Bevarandet av biologisk mångfald och arbetet med att uppnå de av riksdagen antagna miljö kvalitetsmålen är en hörnsten i det nationella miljöarbetet och naturreservat är en av de skyddsformer som utgör basen i det formella skyddet av värdefulla naturområden och biologisk mångfald.

Reservatsbeslutet omfattar 186,4 hektar skog (varav 158,8 ha är produktiv skog) och 4,7 hektar våtmark med dess arter, strukturer och processer som i första hand stärker möjligheterna att nå miljömålet Levande skogar men även miljömålen Myllrande våtmarker och Ett rikt växt- och djurliv.

Reservatet bidrar även till uppfyllandet av flera av Sveriges nationella friluftsmål, däribland Tillgång till natur för friluftsliv och Skyddade områden som resurs för friluftslivet, genom att naturmiljöernas upplevelsevärden bevaras och tillgängliggörs.

Förenlighet med riksintressen (3 och 4 kap. miljöbalken) och kommunala planer

Reservatet berör ett kärnområde som är av riksintresse för rennäringen (3 kap. 5 § miljöbalken).

Områden som är av riksintresse ska, enligt miljöbalken, skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada deras värden eller möjligheterna att använda dem för avsett ändamål. Länsstyrelsen bedömer att reservatet inte påverkar riksintresset negativt eller att riksintresset är motstående inom reservatets avgränsning.

Storuman kommuns översiktsplan redovisar det berörda riksintresset inom reservatet. I den gällande översiktsplanen för Storumans kommun finns inte några motstående intressen presenterade som berör Ekorrhimmeln.

Naturreservatet berörs inte av några gällande undersökningstillstånd⁶ eller utpekade riksintressen för mineralutvinning (3 kap. 7 §

⁶ Sveriges geologiska undersökning (SGU). Mineralrättigheter. Kartvisare.

Datum
2024-09-04

Diarienummer
9414-2023

miljöbalken), energiproduktion (3 kap. 8 § miljöbalken) eller kända intressen för totalförsvaret (3 kap. 9 § miljöbalken).

Sammantaget så bedömer Länsstyrelsen därför utifrån reservatets omfattning att detta beslut om bildande av naturreservatet Ekorrhimmeln är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med för området gällande kommunala planer.

Effekter på ekosystemtjänster

Länsstyrelsen har gjort en bedömning av vilka effekter naturreservatsbildningen har på olika ekosystemtjänster från naturreservatet. I bedömningen ingår de ekosystemtjänster som påverkas i måttlig till hög grad, både positivt och negativt.

Beslutet har störst positiv effekt på de stödjande ekosystemtjänsterna som är kopplade till artbevarande och biologisk mångfald, men även många andra ekosystemtjänster påverkas positivt. Länsstyrelsen bedömer att bland annat följande ekosystemtjänster påverkas positivt av beslutet:

- **Försörjande ekosystemtjänster** som produktion av livsmedel från vilda djur och växter.
- **Reglerande ekosystemtjänster** som flödesreglering, biologisk kontroll av skadegörare och global klimatreglering (kolbindning) utförd av växter.
- **Kulturella ekosystemtjänster** som tillhandahållande av attraktiva miljöer för friluftsliv, tillhandahållande av områden för forskning samt bevarande av naturen för framtida generationer.
- **Stödjande ekosystemtjänster** som ekologiska samspel, bevarande av biologisk mångfald inklusive genpool, habitat och hotade arter, samt tillhandahållande av livsmiljöer för arter, t.ex. barnkammare och boplatser för djur och fåglar.

Beslutet har störst negativ effekt på försörjande ekosystemtjänster kopplade till skogsbruk som produktion av träråvaror, bioenergi och biobaserade kemikalieråvaror. En nationell politisk avvägning har gjorts mellan produktion av virkesråvara och bevarande av skogar med höga naturvärden vid formuleringen av tidigare etappmål för miljömålet Levande skogar.

Datum
2024-09-04

Diarienummer
9414-2023

Intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken

Vid skydd av områden ska det enligt 7 kap. 25 § miljöbalken göras en intresseavvägning där hänsyn ska tas till enskilda intressen. Utgångspunkten vid avvägning mellan enskilda och allmänna intressen är att ingrepp som motiveras av hänsyn till naturvårds- och miljöintressen betraktas som angelägna allmänna intressen.

Länsstyrelsen bedömer att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som har gjorts är nödvändiga för att bevara de höga naturvärdena i området. I avsnittet Motiv till skyddets utformning ges en fördjupad motivering till detta.

Sammantaget finner Länsstyrelsen därför att de positiva effekterna av att bevara området överväger de negativa effekterna som orsakas av inskränkningarna i markanvändning. Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Konsekvensutredning för ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken

Enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning ska en bedömning om konsekvensutredning göras för ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken. Dessa föreskrifter gäller rätten att färdas och vistas, och ordningen i övrigt i området och exemplifieras i förarbetena till miljöbalken (prop. 1997/98:45) som förbud mot åtgärder som annars hade varit tillåtna enligt allemansrätten.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (SFS 2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivning.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan, med stöd av 7 kap. 7 och 26 §§ miljöbalken, medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och är förenligt med förbudet eller föreskriftens syfte.

Datum
2024-09-04

Diarienummer
9414-2023

För föreskrifter med krav på tillstånd kan Länsstyrelsen lämna tillstånd till en åtgärd om det inte strider mot reservatets syfte. Ett tillstånd innebär att en åtgärd kan få vidtas, åtminstone i viss omfattning men att det kan finnas krav på utformning, tidsbegränsning, lokalisering mm.

Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska lagens bestämmelser eller föreskrifter inte tillämpas i den mån de strider mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken.

Före anordnande av fasta renskötselanläggningar ska samråd ske med Länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, enligt vad som framgår av 7c § förordningen (1998:904) om anmälan om samråd.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också andra lagar, förordningar och föreskrifter till skydd för naturmiljön, till exempel:

- Fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter, exempelvis flodpärlmussla, är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845),
- Fornlämningar är skyddade enligt 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950). Enligt 2 kap. 6 § kulturmiljölagen är det förbjudet att utan tillstånd från Länsstyrelsen rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, planering eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning,
- Av 16 § i lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter framgår att hundar under tiden 1 mars - 20 augusti ska hållas under sådan tillsyn att de hindras från att springa lösa i marker där det finns vilt. Under den övriga tiden av året ska hundar hållas under sådan tillsyn att de hindras från att driva eller förfölja vilt, när de inte används vid jakt.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 4. Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka

Datum
2024-09-04

Diarienummer
9414-2023

talans hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft. I annat fall går rätten till ersättning eller inlösen förlorad.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helene Hellmark Knutsson med Maja Östlund, naturvårdshandläggare, som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Simon Mattsson, naturvårdshandläggare; Per-Anders Blomqvist, naturvårdshandläggare; medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

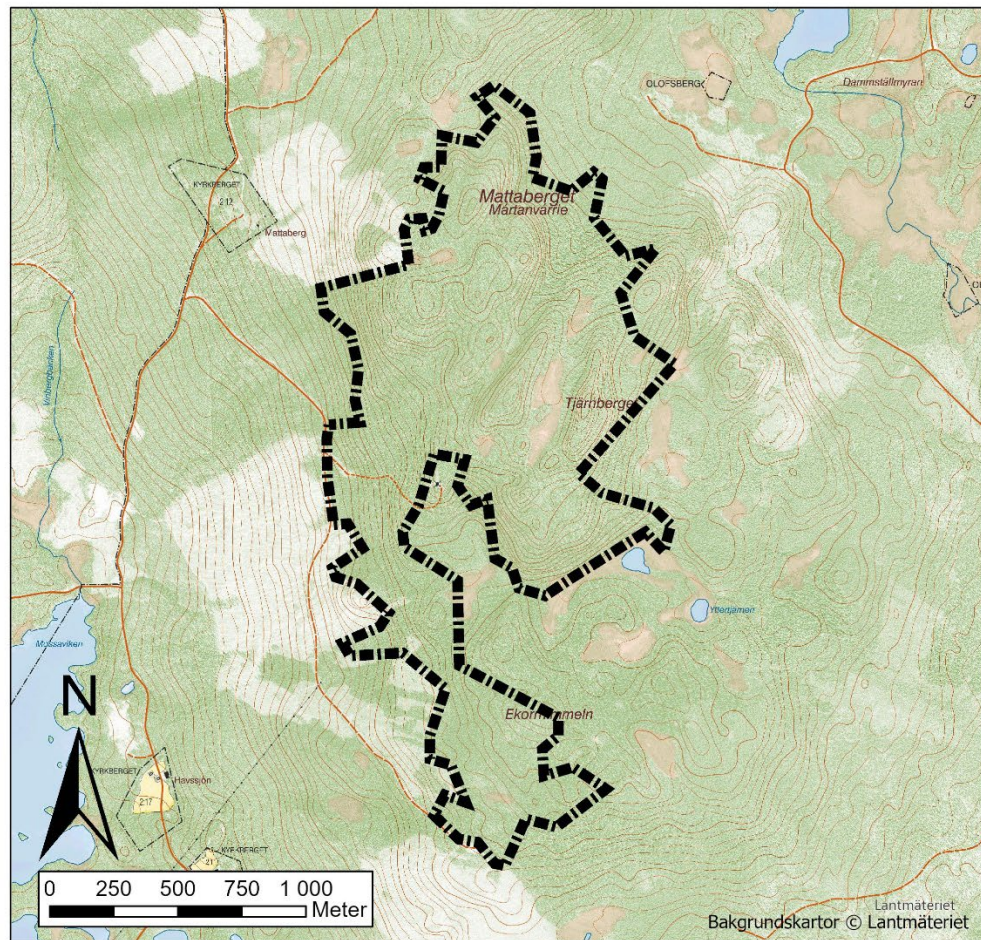
Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på
<https://www.lansstyrelsen.se/dataskydd>.

Bilagor

1. Beslutslista
2. Lista med preciserade föreskrifter
3. Skötselplan inklusive bilagor
4. Överklagandehänvisning regeringen

Bilaga 1

Naturresevat

Ekorrhimmeln

Storumans kommun
Västerbottens län

Bilaga 1 till beslut med diarienummer 9414-2023.

Reservatsgräns

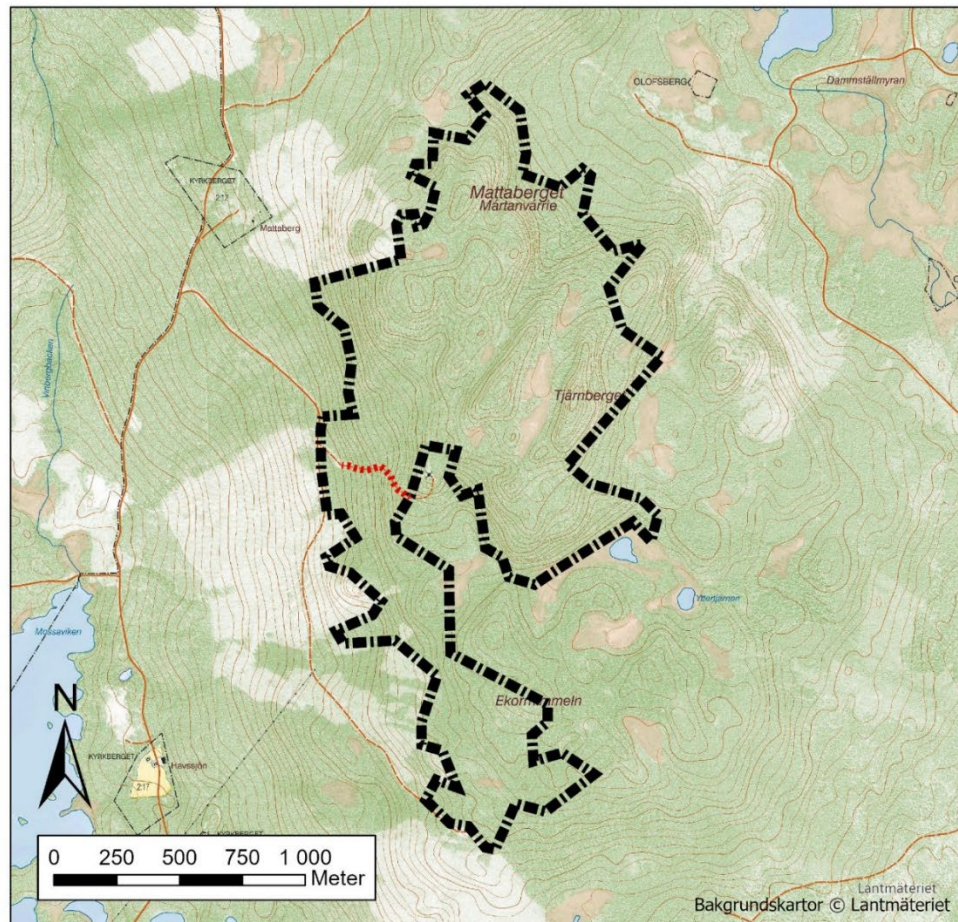

Länsstyrelsen
Västerbotten

Beslutscharta för Ekorrhimmelns naturresevat.

Bilaga 2

Naturresevat

Ekorrhimmeln

Storums kommun
Västerbottens län

Bilaga 2 till beslut. Karta med preciserade föreskrifter. Diarienummer 9414-2023.

Reservatsgräns

Sträcka enligt undantag d)

Länsstyrelsen
Västerbotten

Karta med preciserade föreskrifter för Ekorrhimmeln's naturresevat.

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 3 till beslut

1 (16)

Datum
2024-09-04

Diarienummer
9414-2023

Dossiernummer
2402445

Skötselplan för Ekorrhimmelns naturreservat i Storumans kommun

Foto: Länsstyrelsen Västerbotten

1 Syftet med naturreservatet

Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara och vårda värdefulla naturmiljöer i form av områdets till stora delar naturskogsartade höglägesgranskogar samt dess våtmarker och andra öppna marker. Områdets helhetsvärden med dess förhållandevis opåverkade karaktär, ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras.

Ett syfte är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Hur syftet ska uppnås

Syftet ska uppnås genom att området i huvudsak utvecklas fritt genom naturliga processer och intern dynamik. För de delar av reservatet som är präglade av naturliga störningar som brand eller är påverkat av skogsbruk eller främmande arter så ska syftet även kunna nås genom att:

- naturvårdsbränna de delar av skogsmarken som är präglade av brand
- utöka livsmiljöer och öka mängden lämpligt substrat för skyddsvärda arter i skog
- återställa struktur och hydrologi i våtmarker och skog
- bibehålla öppna miljöer och öka mängden lämpligt substrat i vägkanter och annan öppen mark
- ta bort för området främmande arter

Åtgärder ska också kunna genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv och förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv.

Datum
2024-09-04

Diarienummer
9414-2023

2 Fakta om naturreservatet

Namn	Ekorrhimmeln
Dossiernummer	2402445
NVR-id	2061623
Kommun	Storuman
Län	Västerbotten
Lägesbeskrivning	35 km NV om Storuman
Mittkoordinat	7250387, 577738 (SWEREF 99 TM)
Naturgeografisk region	33h, förfjällsregion med huvudsakligen nordligt boreal vegetation
Gräns	Se bifogad beslutskarta, bilaga 1
Markägare	Sveaskog AB
Fastigheter	Storumanskogen 1:1
Förvaltare	Länsstyrelsen Västerbotten
Totalareal	198,8 hektar
Areal skogsmark	186,4 hektar
- varav nedan fjällnära gränsen	186,4 hektar
Areal produktiv skog	158,8 hektar
Areal öppen våtmark	4,7 hektar
Areal övrig öppen mark	7,8 hektar
Areal vatten:	0 hektar

Arealer och definitioner av marktäckeskategorier enligt Nationella Marktäckedata (NMD).

3 Naturtypsindelning

Följande naturtyper förekommer i naturreservatet.

Datum
2024-09-04

Diarienummer
9414-2023

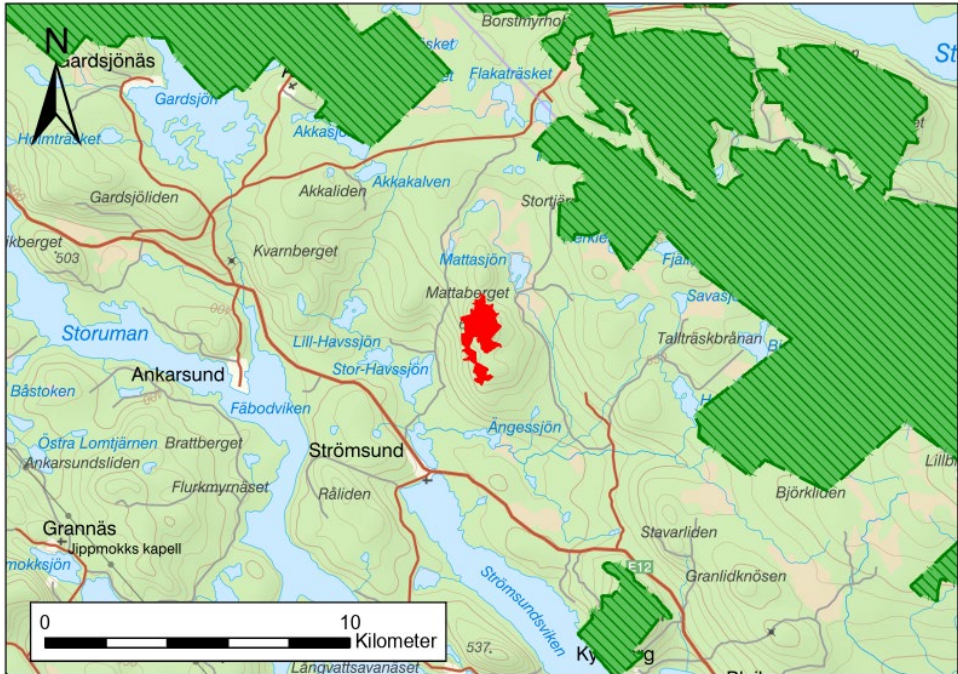
Naturtyp enligt NNK	Kod	Areal (ha)
Öppen icke-natura-naturtyp	6960	1,6
Öppna mossar och kärr	7140	5,8
Taiga	9010	176,5
Skogbevuxen myr (91D0)	9740	4,0
Icke-natura-skog	9900	11,0

Tabell med naturreservatets Natura-naturtyper enligt Natura-naturtypskartan (NNK), kartering enligt Naturvårdsverket.

4 Beskrivning av naturreservatet

4.1 Läge och landskap

Reservatet ligger cirka 4 kilometer nord-nordost om Strömsund i Storuman kommun. Området består av ett höjdområde mellan Ekorrhimmeln och Mattaberget samt Tjärnberget. Höjden över havet varierar från 485 upp till 645 m.ö.h. på Tjärnbergets topp. I flacka områden runt Tjärnberget och Mattabergets toppar finns ett par mindre våtmarksområden.

Naturreservatet Ekorrhimmeln (polygon med heltäckande fyllning, centrerad i kartan) ligger cirka 4 km NNO om Strömsund. På kartan syns också några närliggande naturreservat (diagonal streckning).

4.2 Naturgeografiska förhållanden

Bergarten i området utgörs i huvudsak av konglomerat. Ett stråk med finkornig kvartsit (kvartsarenit) sträcker sig igenom reservatet längs Ekorrhimmelns västra sluttning. I de sydöstra delarna utgörs berggrunden i huvudsak av sandstenen arkos (sparagmit).

I norra delen av området är det kuperade landskapet präglat av skollorna (Blaikskollan) från överskjutningen vid den kaledonska bergartsbildningen.

Jordarterna i reservatet förefaller i huvudsak bestå av morän med mindre inslag av torv. Reservatets södra del är präglad av glacialerodering och det finns en tydlig drumlinisering i västnordvästlig riktning. I denna del syns också tydlig striering på markytan i denna riktning.

4.3 Skog

Skogen i området domineras av grannaturskogar med en beståndsålder på cirka 130–170 år. Spritt i området förekommer enstaka inslag av äldre tallar. Fältskiktet domineras av blåbär men i fuktigare svackor samt sluttningar dominerar högorter. Skogen har en naturlig skiktning i höjdled och gruppställdhet. Det finns bitvis ett allmänt inslag av asp och sälg. Mängden död ved är till stor del sparsam men i partier är det allmänt med död ved. Området är i varierande grad påverkat av äldre plockhuggning med ett tydligt uttag av de grövsta träden.

I södra delen av reservatet ökar inslaget av tall och det är allmänt med 200-300 åriga tallar, allmänt med garnlav och fläckvis allmänt med död ved.

Högt uppe mot topparna av Tjärnberget och Mattaberget är produktiviteten låg och återväxten från tidigare plockhuggning långsam. Här domineras skogen i partier av fjällbjörk.

Datum
2024-09-04

Diarienummer
9414-2023

Foto: Länsstyrelsen Västerbotten

I reservatets ytterkanter finns mindre inslag av ungskogar samt små arealer av nyligen avverkade områden. I övrigt saknas spår av sentida påverkan helt.

Reservatet korsas även av en enkel traktorväg i terrängen som används för transport till en mast samt en komplementbyggnad öster om reservatets sydvästra utlöpare. Traktorvägens sträckning är utritad i bilaga 2 till beslutet och längs denna sträckning får motordrivet fordon framföras och traktorvägen underhållas så att motordrivet fordon kan framföras.

4.4 Våtmarker

Genom hela det kuperade området finns inslag av relativt små öppna och skogbevuxna myrar insprängda mellan höjdpartierna. De flesta myrar förefaller vara opåverkade av dikning. Ingen inventering av våtmarkernas naturvärden har genomförts. De utgör dock generellt en viktig biotop för många skogs- och våtmarkslevande arter och skapar tillsammans med skog och andra naturmiljöer en variationsrik ekologisk enhet.

Datum
2024-09-04

Diarienummer
9414-2023

4.5 Naturvårdsarter

Följande skyddsvärda eller på annat sätt naturvårdsintressanta arter har påträffats (hotkategori enligt Artdatabankens Rödlista 2020¹ inom parentes där NT = nära hotad och VU = sårbar):

Blodticka, doftskinn (NT), gammelgranskål (NT), granticka (NT), grantickeporing (VU), gränsticka (NT), harticka (NT), ostticka (VU), rosenticka (NT), rynkskinn (VU), stjärntagging (NT), trådticka, ullticka (NT), vedticka, violmussling (NT), garnlav (NT), knottrig blåslav (NT), luddlav, skrovellav (NT) och stuplav.

4.6 Kulturhistoria och markanvändning

Fornlämningar och andra kulturhistoriska lämningar

Det finns inga registrerade fornlämningar eller kulturlämningar inom reservatet enligt Riksantikvarieämbetets söktjänst Fornsök².

Skogsbruk

Skogen i reservatet bär måttligt med spår av äldre tiders nyttjande. Det finns spridda stubbar efter plockhuggning i större delen av området. På topparna av Mattaberget och Tjärnberget är det påtagligt med riktigt grova stubbar från tidigare dimensionsavverkningar.

4.7 Renskötsel

Naturreservatet ligger inom Ubmeje tjeälddie samebys förvinter- och vinterbetesland, som nyttjas från senhösten till våren. Ubmeje tjeälddie sameby är en fjällsameby. Den södra delen av naturreservatet berör ett riksintresse för rennäringen enligt 3 kap. 5 § miljöbalken. Naturreservatet ligger även inom ett trivselland för renar enligt Sametingets kartor³.

Andra områden än de som redovisas på Sametingets kartor kan få ökad betydelse på grund av bl.a. väder, betestillgång samt övriga verksamheter och aktiviteter inom beteslandet. Samhällen, utbyggda älvar, vägar, skogsbruk, turism m.m. i samebyns vinterbetesområde gör att renarna behöver mycket tillsyn i vinterbeteslandet. Tjockt

¹ SLU Artdatabanken. 2020. *Rödlistade arter i Sverige 2020*.

² Riksantikvarieämbetets databas Fornsök.

³ Sametinget. IRENMARK. Rennäringens markanvändningsdata. www.sametinget.se.

Datum
2024-09-04

Diarienummer
9414-2023

snötäcke och hård skare gör att det i vinterbeteslandet är nödvändigt att ha tillgång till hänglavsbyte.

4.8 Friluftsliv

Reservatet kan erbjuda fina vildmarksupplevelser med vidsträckt utsikt från Tjärnbergets topp. Delar av sluttningarna är svårvandrade med ganska brant terräng.

Reservatet saknar besöksanordningar. Naturreservatet kan besökas året runt för t.ex vandring, fågelskådning, svamp- och bärplockning eller skidåkning.

Det finns inga markerade skoterleder i reservatet.

5 Skötselområden för naturmiljöer

Reservatet är indelat i två skötselområden med utgångspunkt från de övergripande naturtyperna i naturreservatet samt de åtgärder som ska genomföras inom respektive skötselområde (se även bilaga 1). För varje skötselområde redovisas bevarandemål som beskriver vilket tillstånd som ska bevaras eller uppnås i skötselområdet och därmed ge en tydlig bild av hur reservatets syfte ska tillgodoses. För varje skötselområde redovisas också skötselåtgärder som kan behöva vidtas i området för att syftet med naturreservatet ska kunna uppnås och som kan genomföras av Länsstyrelsen, som förvaltare av reservatet, i enlighet med reservatets föreskrifter. Skötselområdets bevarandetillstånd anses gynnsamt när dessa bevarandemål är uppnådda.

5.1 Skötselområde 1: Grandominerad skog (189,1 ha)

Beskrivning

Skötselområdet består av 130–170årig grandominerad naturskog. Det finns enstaka inslag av likåldriga eller något äldre tallar spritt i området. Skogarna är flerskiktade med en tydlig åldersspridning i trädskiktet. Lövinslaget är bitvis allmänt och utgörs på höjderna främst av björk men på lägre höjd finns bitvis även allmänt med sälg och asp. Garnlav förekommer allmänt i reservatet. I fuktigare svackor eller sluttningar ökar produktiviteten och fältskiktet domineras av

Datum
2024-09-04

Diarienummer
9414-2023

högörter. Tillgången på död ved är ofta sparsam på grund av tidigare dimensionsavverkningar. Det finns dock partier i sluttningarna där det är allmänt med död ved. Skogarna bär tydliga spår av tidigare plockhuggning.

Bevarandemål

- Skogen ska huvudsakligen präglas av intern dynamik med naturliga processer såsom trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Som en del i skogens naturliga utveckling kan dessa processer medföra att området periodvis kan komma att få en förändrad karaktär. Området ska ha en naturlig hydrologi.
- Skogen ska utmärkas av olikåldrighet, luckighet och genomgående stor strukturell variation. Grova och gamla träd ska vara vanliga. Generellt ska tillgången på stående och liggande död ved vara stor.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer.
- Främmande arter ska inte utgöra ett hot mot områdets naturvärden.
- Där så är lämpligt ska vägkanter/vägområden inom reservatet vara rika på strukturer och livsmiljöer som gynnar pollinerande insekter och andra arter som trivs i dessa miljöer.
- Arealen grandominerad skog ska vara minst 189,1 ha

Skötselåtgärder

Fri utveckling

Skötselområdet ska huvudsakligen utvecklas fritt genom naturliga processer.

Bränning

Där brand bedöms gynna naturvärdena kan en bränning genomföras. En bränning syftar till att upprätthålla eller återskapa en brandpräglad skogsstruktur med de strukturer och arter som är knutna till brand. En bränning kan medföra ökad öppenhet, skiktning och föryngring av främst tall och löv; ökad mängd död ved och strukturer som brandljud som kan medföra ökad livslängd på träden. Skötselområdet kan delas

Datum
2024-09-04

Diarienummer
9414-2023

upp och brännas i mindre delar om det bedöms lämpligt. Exakt avgränsning och frekvens för de enskilda naturvårdsbränningarna tas fram i samband med den brandplan som görs inför varje enskild bränning.

Främmande arter

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort.

Hydrologisk återställning

Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt kan en återställning av hydrologin övervägas.

Åtgärder i vägkanter/ledningsgator och andra öppna miljöer

Vägkanter eller annan öppen mark i anslutning till infrastruktur kan fungera som livsmiljö för pollinerande insekter och många andra skyddsvärda arter genom att erbjuda naturtyper som minskat kraftigt i odlingslandskapet såsom temporärt ohävdade marker, årligen slåttade eller extensivt skötta ytor. Där det finns potential att hysa skyddsvärda arter kan anpassade skötselåtgärder i områdets vägkanter/vägområden övervägas för att gynna dessa miljöer och arter. Det kan ske, i samverkan med t.ex. väghållare, exempelvis genom anpassad slåtter av blomsterrika vägkanter; genom att spara lövträd eller blommande lågväxande buskar i samband med röjning; genom att samla upp avslaget material i samband med slåtter eller röjning; genom att skapa markblottor eller genom att placera ut död ved. Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt kan en återställning av hydrologin övervägas.

5.2 Skötselområde 8: Våtmarker (9,7 ha)

Beskrivning

Skötselområdet omfattar alla våtmarker i naturreservatet. Myrarna förefaller i stor utsträckning ha en ostörd hydrologi. Myrarna är öppna med enstaka senvuxna granar samt vitmossa, vide och dvärgbjörk.

Datum
2024-09-04

Diarienummer
9414-2023

Bevarandemål

- Skötselområdet ska huvudsakligen bestå av fysiskt och hydrologiskt intakta våtmarker.
- I området ska det finnas olika naturligt förekommande naturmiljöer med de strukturer, vegetationstyper och arter som hör till dessa naturmiljöer.
- De hydrologiska- och hydrokemiska förhållandena ska vara opåverkade. Hydrologin ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Grundvattenytan ska variera naturligt och vara hög under större delen av året.
- Skötselområdet ska präglas av naturliga ekologiska och hydrologiska processer såsom nederbörd, grundvattenflöden och översvämningar.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer inom området.
- Främmande arter ska inte utgöra ett hot mot områdets naturvärden.
- Arealen våtmarker ska vara minst 9,7 ha.

Skötselåtgärder

Fri utveckling:

Våtmarkerna ska i huvudsak lämnas för fri utveckling där de naturliga processerna tillåts fortgå ostört.

Bränning:

Historiskt har brand många gånger berört våtmarkerna i naturlandskapet i varierande utsträckning. Ibland har myrarna brunnit, ibland har de fungerat som en naturlig brandgräns. Av det skälet kan myrarna, vid en naturvårdsbränning av skog inom skötselområde 1, tillåtas brinna som en del av en naturlig process.

Främmande arter:

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort

Datum
2024-09-04

Diarienummer
9414-2023

Hydrologisk återställning:

Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt kan en återställning av hydrologin övervägas.

6 Skötsel för friluftsliv

För reservatets skötsel för friluftsliv redovisas här mål som beskriver vilket tillstånd som ska bevaras eller uppnås och därmed ge en tydlig bild av hur reservatets syfte ska tillgodoses. Här redovisas också skötselåtgärder som kan behöva vidtas i området för att syftet med naturreservatet ska kunna uppnås och som kan genomföras av Länsstyrelsen, som förvaltare av reservatet, i enlighet med reservatets föreskrifter.

Beskrivning

Naturreservatet har betydelse för friluftslivet genom möjligheten till att uppleva förhållandevis opåverkad natur och att nyttja området till fågelskådning, bär- och svampplockning, jakt och annat. Från Tjärnbergets topp har man utsikt över det omgivande landskapet.

I dagsläget finns inte några anläggningar för allmänheten i naturreservatet.

Tillgängligheten är relativt god med en skogsbilväg som går längs med delar av reservatets sydvästra sida. Tidvis kan delar av skogsbilvägen vara svårframkomlig med bil.

Mål för friluftsliv

- Det övergripande målet för friluftslivet är att reservatet ska vara tillgängligt för naturupplevelser, rekreation och naturstudier utifrån sina befintliga förutsättningar.
- Det ska vara möjligt att på olika sätt få information om naturreservatets upplevelsevärden inför och under besök i området. Informationen ska också bidra till att syftet med områdesskyddet uppnås.
- Reservatets intressanta naturmiljöer och arter ska kunna besökas utan att skada dem.

Datum
2024-09-04

Diarienummer
9414-2023

Åtgärder för friluftsliv

- Minst en informationsskylt, utformad i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar, ska sättas upp och underhållas i anslutning till reservatet.
- I dialog med markägaren Sveaskog ska en bedömning göras om behov finns av uppförande och förvaltning av anläggningar såsom leder, parkeringsplatser, grillplatser, vindskydd och stugor.
- Information om naturreservatet på Länsstyrelsens webb, via appar och andra tekniska lösningar publiceras utifrån tillgängliga resurser och prioriteringar tillsammans med information om andra naturreservat i länet.
- Om besökare påverkar reservatets känsliga naturmiljöer och värdefulla arter, t.ex. genom markslitage eller påverkan på livsmiljöer för skyddsvärda arter, ska lämpliga åtgärder för att minska påverkan kunna genomföras. Aktuella åtgärder kan exempelvis vara informationsinsatser och kanalisering med markering av stig och spänger.

7 Övriga anläggningar

I naturreservatet finns anläggningar som inte kommer att förvaltas inom ramen för naturreservatets primära skötsel. För delar av anläggningarna kan dock Länsstyrelsen komma att understödja skötsel och underhåll. Underhåll och annat är i övrigt tillåtet i enlighet med reservatets föreskrifter. Det gäller bland annat:

- Den traktorväg som går igenom reservatet som är utpekad i bilaga 2 till beslutet.

8 Nyttjanderätter

- Jakt får bedrivas av jakträttsinnehavare enligt gällande lagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter. Jaktorn får uppföras och sikt- och skjutgator får röjas enligt reservatets föreskrifter.

9 Samråd med rennäring

Samråd mellan Länsstyrelsen och berörd sameby ska genomföras inför kommande skötselåtgärder i Ekorrhimmeln naturreservat som

kan medföra påverkan på rennäringen. Båda parter ska kunna ta initiativ till samråd.

10 Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov.

11 Sammanställning av skötselåtgärder

Naturresevatets planerade skötselåtgärder är främst inriktade på att bevara de värdefulla höglägesgranskogarna samt att tillgängliggöra naturresevatet för besökare.

Skötselåtgärd	Var	Prioritet
Gränsmarkering	Se bilaga 1 i beslutet och kap. 10	1
Montering och underhåll av informationsskylt	Se bilaga 1	2
Naturvårdsbränning	Skötselområde 1-2	Vid behov
Hydrologisk återställning	Skötselområde 1-2	Vid behov
Åtgärder för att bibehålla öppna miljöer och öka mängden lämpligt substrat på vägkanter och annan öppen mark	Skötselområde 1	Vid behov
Åtgärder för att förhindra spridning och etablering av främmande arter	Se kap. 5	Vid behov
Åtgärder för att förhindra slitage och störningar på naturtyper och arter	Se kap. 6	Vid behov

Tabell med sammanställning av skötselåtgärder. Siffran anger prioritetsordning om genomförandet av skötselåtgärderna begränsas av tillgängliga resurser. 1 är högsta prioritet och 3 lägsta.

12 Uppföljning och tillsyn

Tillsynen av naturreservatet utförs av naturvårdsförvaltaren i enlighet med Naturvårdsverkets riktlinjer. Tillsynen innefattar besiktning av att reservatets föreskrifter efterlevs.

Dessutom ska naturvårdsförvaltaren följa upp utmärkningar, skyltar och friluftsanordningar inom reservatet samt naturtyper och arter. Naturvårdsförvaltaren kan utse annan part att genomföra uppföljningen av anläggningar för friluftslivet samt naturtyper och arter. Brister och fel ska dokumenteras och åtgärdas.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

12.1 Uppföljning av skötselåtgärder

I samband med att skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning.

12.2 Uppföljning av bevarandemål

Naturreservatets bevarandemål ska följas upp enligt fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur. Uppföljningen kommer att ske utifrån reservatets skötselområden (bilaga 1) och enligt indelningen i naturtyper för basinventering av skyddad natur.

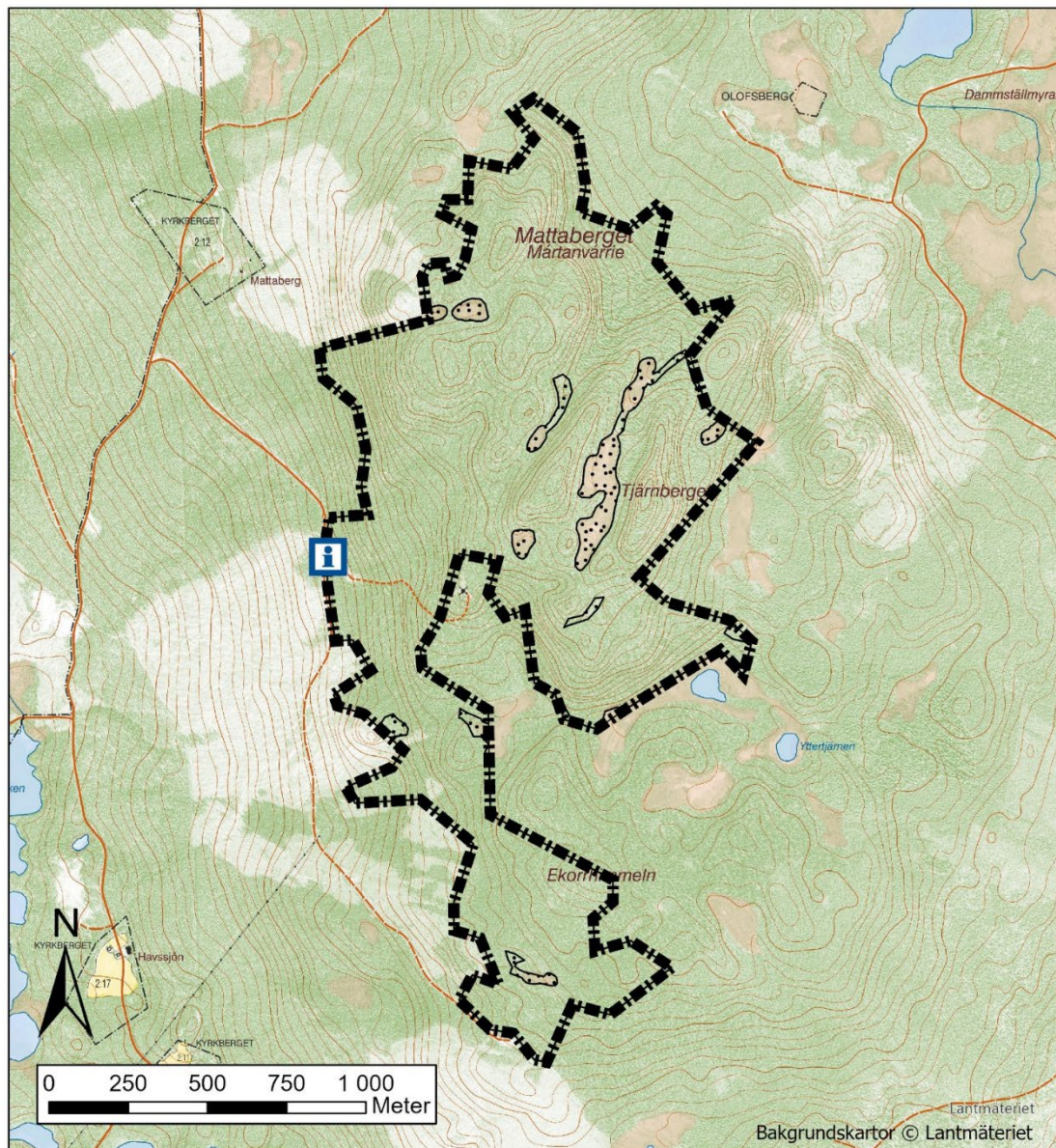
Bilagor

1. Karta över skötselområden och informationsskylt

Datum
2024-06-13

Diarienummer
9414-2023

Bilaga 1

Bilaga 1. Karta med skötselområden för naturreservatet Ekorshimmeln, Storums kommun. Dnr 9414-2023.

Reservatsgräns

Informationsskylt

Skötselområden

1. Grandominerad skog

2. Våtmarker

Länsstyrelsen
Västerbotten

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 4 till beslut

Datum	Diarienummer
2024-09-04	9414-2023

Överklagandehänvisning regeringen

Du kan överklaga beslutet hos regeringen

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västerbotten antingen via e-post; vasterbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västerbotten, 901 86 Umeå.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Du anses ha fått del av beslutet den dag det kungörs i ortstidning. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post vasterbotten@lansstyrelsen.se eller via växeltelefonnummer 010-225 40 00. Ange diarienummer.